

Kennsluáætlun

302.6.0 FAFR: Fátækt og félagslegt réttlæti (6 ECTS)

Deild, önn og lengd	Félagsvísindadeild Sumar 2011 3 vikur; 26. apríl – 13. Maí Kl. 09.35-12.30
Námslína	Alþjóðafræði/HHS
Forkröfur	Engar
Tungumál	Íslenska
Kennarar	<p><u>Umsjón:</u> Jón Ólafsson; prófessor, Netfang: jonolafs@bifrost.is Auður H Ingólfssdóttir; lektor. Netfang: audurhi@bifrost.is</p> <p><u>Gestafyrirlesari:</u> Inga Dóra Pétursdóttir, MA í þróunarfræðum og framkvæmdastýra íslensku landsnefndar UN Women</p>
Kennslufyrirkomulag	Fyrirlestrar, umræður og verkefnatímar. Þessum kennsluáðferðum verður blandað saman, óháð því hvort viðkomandi tími er merktur á stundaskrá sem fyrirlestur, umræður eða verkefnatími. Því er mikilvægt fyrir nemendur að mæta í alla tíma til að geta tekið þátt í öllum verkefnum.
Almenn lýsing	Hver eru markmið þróunarsamvinnu og hversu árangursríkt hefur slíkt samstarf verið í að draga úr fátækt í þróunarríkjum? Er slík samvinna alltaf til góðs eða getur hún hugsanlega skaðað þá sem hún á að hjálpa? Litið verður til helstu kenninga um þróunarsamvinnu, m.a. mannréttindanálgunar (e. human rights based approach), sem er áberandi í starfsemi Sameinuðu þjóðanna, og færninálgunar (e. capabilities approach) Amartaya Sen. Í framhaldi af því verður fjallað um mismunandi stöðu ríkra og fátækra ríkja í heiminum. Lesnar verða valdar greinar eftir heimspekinginn Thomas Pogge sem hefur fært rök fyrir því að alþjóðasamfélagið þurfi að vinna eftir réttlætishugmyndum í líkingu við réttlætiskenningu John Rawls til að vinna bug á fátækt í heiminum og dreifa gæðunum á réttlátan hátt og þannig að þau nýtist til að bæta hag allra. Loks verður hugað að lausnum sem stungið hefur verið upp á í baráttu gegn fátækt, svo sem örlánakerfinu (e. micro-credit).
Hæfniviðmið	<ul style="list-style-type: none"> Nemendur geta útskýrt helstu kenningar og hugtök sem snúa að fátækt og þróunarsamvinnu. Nemendur skilja og geta rætt um þau fjölmörgu álitamál sem tengjast skilgreiningum á fátækt og þeim aðgerðum sem hefur verið beitt í tilraunum til að draga úr fátækt. Nemendur hafa færni til að greina flókin álitamál sem snúa að fátækt og félagslegu réttlæti og geta nýtt sér þekkingu úr námskeiðinu í verkefnavinnu tengdri þessum viðfangsefnum.
Námsmat	Vika 1: Einstaklingsverkefni (20%) + kynning og almenn þátttaka (5%) Vika 2: Einstaklingsverkefni (25%) Vika 3: Lokaverkefni – hópverkefni (50%)
Lesefni	Greinar sem kennarar gera aðgengilegar á Náms skjá eða í ljósríti

Vika 1	Dags.	Topic	%	Verkefni	Skil
1	26.4	Hvað er fátækt? Hvað er þróun? Helstu nálganir og hugtök (AHI) <u>Leseefni:</u> Rostow (1959), Sen (1999), Fukuda-Parr (2003) & O'Hearn (2009)	5%	Verkefni 1 Kynnig á einni grein og almenn þátttaka í viku 1 (mæting og umræður)	Símat
	27.4	Hvert er markmið þróunarsamvinnu? Hverjir eru helstu þátttakendur? (AHI) <u>Leseefni:</u> Carr (2008), Kamruzzaman (2009), Weiss (2009) & Melamed (2011)			
	28.4	Jákvæðar og neikvæðar hliðar þróunarsamvinnu (AHI) Nemendur kynna greinar + umræður <u>Leseefni:</u> 8-10 greinar (sjá leslista), hver nemandi velur eina grein til að fjalla um	20%	Verkefni 2 Einstaklingsverkefni	2.5
	29.4	Ísland og þróunarsamvinna – til hvers? (AHI) <u>Leseefni:</u> Alþingi (2011), Heimasíða ÞSSÍ (iceida.is)			
2	2.5	Réttlæti og fátækt (JÓ) <u>Leseefni:</u> Thomas Pogge (2002): Human Flourishing and Universal Justice og Moral Universalism and Economic Justice	25%	Verkefni 3 Einstaklingsverkefni	9.5
	3.5	Mannréttindi og fátækt (JÓ) <u>Leseefni:</u> Thomas Pogge (2010): Recognized and violated by International Law: The Human Rights of the Global Poor			
	4.5	Útrýming fátækta (JÓ) <u>Leseefni:</u> Thomas Pogge (2002): Eradicating Systemic Poverty: Brief for a Global Resources Dividend			
	5.5	Ríkidæmi og fátækt: Ójöfnuður(JÓ) <u>Leseefni:</u> Thomas Pogge (2010): Growth and Inequality: Understanding Recent Trends and Political Choices			
3	9.5	Reynsla af vettvangi I (IDP) <u>Leseefni:</u> Kynnt síðar	50%	Lokaverkefni – Hópar Heimildaritgerð (12-15 bls) um sjálfsvalið efni tengt námskeiði (hópar velja efni í samráði við kennara)	13.5
	10.5	Reynsla af vettvangi II (IDP) <u>Leseefni:</u> Kynnt síðar			
	11.5	Nemendur vinna að lokaverkefni			
	12.5	Nemendur vinna að lokaverkefni			

Leslisti:

Vika 1 (Auður)

Rostow, W. (1959). „The Stages of Economic Growth“, *The Economic History Review*. New Series, Vol. 12 No. 1, pp. 1-16

Sen, Amartya (1999). „Poverty as Capability Deprivation“, Chapter 4 in *Development as Freedom*, pp. 87-110. New York: Oxford University Press

Fukuda-Parr, Sakiko (2003). „The Human Development Paradigm: Operationalizing Sen’s Ideas on Capabilities“, *Feminist Economics*, Vol 9 (2-3), pp. 301-317

O’Hearn (2009). „Amartya Sen’s Development as Freedom: Ten Years Later“, *Policy & Practice: A Development Education Review*, Vol 8, spring, pp. 9-15

Melamed, Claire (2011). Does development give poor people what they want? Background Note. February 2011

Carr, Edward R. (2008). „Rethinking poverty alleviation: a ‘poverties’ approach“, *Development in Practice*, Vol 18(6), pp. 726-734

Kamruzzaman, Palash (2009). „Poverty Reduction Strategy Papers and the rhetoric of participation“, *Development in Practice*. Vol 19 (1), pp. 61-71

Weiss, John (2008). „The Aid Paradigm for Poverty Reduction: Does It Make Sense?“. *Development Policy Review*, Vol 26 (4), pp. 407-426

Alþingi (2011). *Tillaga til þingsályktunar um áætlun um alþjóðlega þróunarsamvinnu 2011-2014*. Lögð fyrir Alþingi á 139. löggjafarþingi 2010–2011

Heimasíða Þróunarsamvinnustofnunar: <http://www.iceida.is/islenska>

Vika 2 (Jón)

Pogge, Thomas (2002). *World Poverty and Human Rights*. Cambridge: Polity.

Pogge, Thomas (2010). *Politics as Usual*. Cambridge: Polity.

Viðbótarlesefni gefið upp síðar.

Vika 3 (Inga Dóra)

Tilkynnt síðar

Ítarefni

Listi yfir greinar sem nemendur geta valið til að kynna þann 28.4 (vika 1)

Devereux, Peter (2008). „International volunteering for development and sustainability: outdated paternalism or a radical response to globalisation?“, *Development in Practice*, Vol 18(3), pp. 357-370

Dijkstra, Geske (2005). „The PRSP Approach and the Illusion of Improved Aid Effectiveness: Lessons from Bolivia, Honduras and Nicaragua“, *Development Policy Review*, Vol 23(4), pp. 443-464

Gutman, Pablo (2008). „Trade liberalization, rural poverty, and the environment: global discussions and local cases,“ *Development in Practice*, Vol 18(6), pp. 789-800)

Kinsella, Jim & Brehony, Eamonn (2009). „Are current aid strategies marginalising the already marginalised? Cases from Tanzania,“ *Development in Practice*, Vol19(1), pp. 51-60).

Nussbaum, Martha C (2003). „Capabilities as Fundamental Entitlements: Sen and Social Justice“ *Feminist Economics*, Vol 9 (2-3), pp. 33-59

Peterson, Martin (2004). „Foreign Aid and the Moral Value of Freedom“, *Ethical Theory and Moral Practice*, Vol 7, pp. 293-307

Schech, Susanne & Vas Dev, Sanjugta (2007). „Gener justice: the World's Bank's new approach to the poor?“ *Development in Practice*, Vol 17(1), pp. 14-25

Sumner, Andrew (2007). „Meaning versus measurement: why do 'economic' indicators of poverty still predominate?“ *Development in Practice*, Vol 17(1), pp. 4-14